

<i>A tantárgy címe</i> Kvalitatív módszerek A	<i>A tantárgy kódja</i> BBNSZ04301	<i>Tanév</i> 2011/2012
<i>A tantárgy típusa</i> Előadás	<i>Óraszám</i> Heti 2 óra	<i>Kreditek száma</i> 2

Tantárgy célja:

A kurzus első alkalmi - a korábbi elméleti tanulmányokra építve - megismerteti a hallgatókat az interjúkészítés gyakorlatával.

Példák és helyzetgyakorlatok segítségével mutatja be a különböző interjútechnikákat, a szakszerű kérdezés kommunikatív összetevőit, kutatási és emberi vonatkozásait.

A félév során feldolgozásra kerülő szakirodalom vezérfonalat, a helyzetgyakorlatok élményszintű tapasztalatokat nyújtanak a félév során készítendő szociológiai interjú végrehajtásához.

Gyakorlatvezető: Dr Ferencz Magdolna Phd.
Fogadó óra: péntek 16.00 – 18.00 (Ste: 063.)

A tantárgy leírása:

Sorszám	Témakör	Óraszám
1.	Az interjúzás szerepe és státusa a társadalomtudományban A kvantitatív és kvalitatív megközelítés összevetése; a módszerek lehetséges kombinációi Az interjúzás típusai, célok és jellemzők	2
2.	A kérdezői szerep emberi és etikai vonatkozásai Viselkedési orientációk és alkalmazott kérdezői technikák a társadalomtudományban Etikai kódex Helyzetgyakorlat	2
3.	Az interjúhelyzet kommunikatív és technikai összetevői A kérdezői kommunikatív magatartás: nyelvhasználat és nem verbális kommunikáció A nem szakszerű interjúkészítés veszélye Helyzetgyakorlat	2
4.	Az interjú előkészületei, azok elemei és jelentősége A célravezető kapcsolatfelvétel Helyzetgyakorlat	2
5.	<u><i>Dolgozatírás (anyaga a kötelező irodalom 3. és 4. tétele)</i></u> A hallgatók egyéni módszerválasztásának megvitatása <i>Módszerválasztás határideje</i>	2
5.	Az interjú indítása, szereptisztázás A metakommunikáció szerepe az interjúban Helyzetgyakorlat <i>Az interjúalany(ok) kiválasztásának határideje</i>	2
6.	Az interjúvázlat funkciója és kialakítása a különböző interjúsz módszerek alkalmazása során A kapcsolatfelvétel tapasztalatainak megvitatása <i>A kapcsolatfelvétel határideje</i>	2
7.	<u><i>Dolgozatírás (anyaga a kötelező irodalom 1.,2. és 5. tétele)</i></u>	2

	Az interjúvázlat szerkezete, a kérdések sorrendje A különböző interjú típusok speciális módszertani megfontolásai	
8.	A jó kérdező attitűdje és magatartása; figyelem, az interjú menetének kézbe tartása, témaváltás, csendek kezelése Kérdezői hibák főbb típusai, szakmai és kommunikatív problémák <i>Interjúvázlat elkészítésének határideje</i>	2
9.	A reprodukálhatatlan elemek értéke Az elkészült interjúvázlatok közös megvitatása <i>Interjú elkészítésének határideje</i>	2
10.	Az interjú rögzítésének szabályai, átírás, az átírás megbízhatósága és érvényessége Átírási gyakorlat	2
11.	Az interjúkészítés tapasztalatainak megvitatása 1. <i>A hanganyag és a begépet interjú leadásának határideje</i>	2
12.	Az interjúkészítés tapasztalatainak megvitatása 2.	
13.	Az átírás tanulságainak megvitatása	2
14.	Félév összegzése, egyéni teljesítmények értékelése, jegybeírás	2

Követelmények és értékelés:

Abszolválás feltételei:

- részvétel a szemináriumokon (legfeljebb 3 hiányzás, függetlenül a hiányzás okától vagy bármilyen igazolástól)
- az interjú munkafolyamat végrehajtása megadott határidőre (a részfeladatokhoz kapcsolódó határidők a leíró táblázatban kék színnel jelöltek)
- mindkét évközi dolgozat megírása, legalább elégséges eredménnyel.

A kurzust lezáró érdemjegy gyakorlati jegy. Az érdemjegy számításának elemei: dolgozatok eredménye, interjúkészítés minősége, órai aktivitás.

Az interjú részfeladatok kivitelezéséhez kapcsolódó segédanyagok az első órán ismertett elektronikus tárhelyen találhatóak.

A szorgalmi időszak alatt konzultáció igénybe vehető. Konzultáció feltétlenül javasolt abban az esetben, ha a hallgató nehézségekbe ütközik a feladatok végrehajtása során. A konzultáción való részvétel feltétele, hogy a hallgató jelen legyen azon órákon, melyeken elhangzottak a feladatok végrehajtásához szükséges ismeretek és instrukciók. Konzultációra kizárólag a fogadóórák keretében van mód. Fogadó órák: péntek 16.00 – 18.00 (Ste: 063.)

Kötelező irodalom:

¹ *Etikai Kódex*. Magyar Szociológiai Társaság által elfogadott a Magyar Tudományos Akadémia Tudományetikai alapelvein és az ISA Etikai Kódexén nyugvó követelmények
http://www.szociologia.hu/tudomanyos_etika.php

² Heltai, E. – Tarjányi, J. (1999) *A szociológiai interjú készítése*. Adatfelvétel és módszertan. Tárki, Budapest. <http://www.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/html/a509.html>

³ Kvale, S. (2005) *Az interjú. Bevezetés a kvalitatív kutatás interjútechnikáiba*. József Műhely Kiadó, Budapest 6., 7., 8., 9. és 10. fejezet (115-185.p.)

⁴ Mason, J. (2005) *Kvalitatív kutatás*. József Műhely Kiadó, Budapest 1. és 2. fejezet (9-75.p.)

⁵ Solt, O. (1998) *Interjúzni muszáj*. In: uő: Méltóságot mindenkinek. Összegyűjtött írások I. Beszélő, Budapest, 1998. 29–48.old. Elektronikusan letölthető: http://www.szochalo.hu/szochalo/upload/solt_inerjumuszaj.rtf

Ajánlott irodalom:

Bögre, Zs. (2005) *Az élettörténeti módszer a szociológiában*. In: Uő: Vallásosság és identitás. Élettörténetek a diktatúrában (1948-1964). Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs 39-47.p.

Bögre, Zs. (2005) *Az elemzés módszere*. In: Uő: Vallásosság és identitás. Élettörténetek a diktatúrában (1948-1964). Dialóg Campus Kiadó Budapest-Pécs 49-52.p.

Bryman, A. (2005) *Kvantitatív és kvalitatív módszerek összekapcsolása*. In: Letenyei, L. (szerk.) *Településkutatás*. L'Harmattan Kiadó, Budapest 371-391.p.

Héra, G. – Ligeti, Gy. (2006) *Módszertan. A társadalmi jelenségek kutatása*. Budapest, Osiris Kiadó, 136-166.

Jahoda, M.-Deutsch, M.- Cook, S. W.(1951) *Research Methods in Social Relations*. The Dryden Press, 463-492.p.

Seidman, I. (2002) *Az interjú, mint kvalitatív kutatási módszer*. Budapest, Műszaki Könyvkiadó, Budapest

Vicsek, L. (2004) *A fókuszcsoporthoz vizsgálat kimenetelét befolyásoló tényezők*. In: Letenyei, L. (szerk.): *Településkutatás. Szöveggyűjtemény*. L'Harmattan Kiadó, Budapest 477-498.p.